

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Capvt VII. De Iuresdictione Sacerdotis ad absolvendum necessaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

publicum Religionis bonum, excusari eundem probabile est.

15. Immo simile quid in priore casu, quando Sacerdos mala fide contritionem ad tempus immediate ante absolutionem remisit, dicendum in aliquo casu esse paritatem rationis ostendit: Nam, etiam si forte, immediate ante conferendam absolutionem à temeritate respiscat ejusmodi Sacerdos, velitque, non tamen possit, in illa brevi morula, se contere, non peccabit, dum absolvit existens in mortali, excusante, nimirum prædicta necessitate iuris poenitentis, prædictoque onere Confessarii non reddendi odiosam Confessionem, licet sine dubio peccaverit, quando fide prava, ad absolvendum in peccato, sese perperam exposuit. Nisi sic doceamus, peccaret tunc Sacerdos, tum absolvendo, quia absolveret in mortali, tum non absolvendo, quia negaret ius poenitentis, id quod esset pari perplexitatem, quam omnes Doctores nunquam concedendam esse, fatentur.

CAPUT VI.

De Iuramenti aliisque obligationibus
poscendis ab eo, qui absolvitur in
casu necessitatis.

1. Iuramentum, quantum facit ad præsentem difficultatem, triplicis est generis: Aliud est de stando mandatis Ecclesiæ, id est quod iterum talia Poenitens non sit commissurus: Aliud est, de satisfacienda parte: Aliud de comparando, id est quod poenitens, propter necessitatem, ab excommunicatione reservata absolutus, recurrere, seu comparere debeat coram superiore sub poena reincidentia, hoc est, quod in eandem excommunicationem à qua fuerat absolutus reincideret.

2. Iam vero, vel possumus sermonem facere de casibus reservatis, vel de reservatis excommunicationibus.

Quoad primum, in articulo necessitatis, id est mortis: & valde probabiliter in gravi periculo ejusdem: Lege Sanchez lib. 2. in Dec. cap. 13. num. 1. immo, & probabiliter, ex Casto tom. 1. tract. 4. disp. 4. p. 3. §. 5. num. 3. in quolibet impedimento perpetuo, propter quod quis ad Superiorem ex se confugere non valet, quilibet Sacerdos potest ex Trid. sess. 14. c. 7. de quibuscumque reservatis absolvere, cum præter id tempus non possit. At verò nullum tunc est exposcendum Iuramentum: quia pro casibus, quibus non est annexa excommunicatio, nullum adest ius; quod obliget ad tale iuramentum. Excepi Incendiarium, c. Pessimam 13. quest. 8. huic enim, quamvis non sit excommunicationi subiectus; erigatur iuramentum injungendum, iuramentum inquam de stando mandatis Ecclesiæ: nisi quis dicat, legem id exposcentem ex consuetudine jam non obligare.

Periculum & articulum sic explicat Dicastillus de p. c. d. 10. num. 409. Pro eodem reputatur Periculum & Articulus, quando mortis periculum est propinquum & verum in fieri, non verò quando ferè certum est, mortem diutius esse differendam, quo tempore potest occurrere opportunitas habentis facultatem legitimè absolviendi. Et paulo post n. 411. tunc approbat, posse absolvi damnatos in Tiremibus, ut in articulo mortis, quando debent periculosum mare transire; aut non est sacerdos, aut haberi à tali damnato de facili non potest. Concludit denique in hunc modum. Plura sunt alia pericula, quæ arbitrio prudentis potius, quam certa regula designari poterunt. Ut cum quis in morbum periculosum incidet qui majore ex parte mortem solet afferre, aut iterum incipit expolitum prædonibus occidere solentibus, vel aggreditur curationem alicuius morbi quæ periculosa esse solet. Hæc ille. Vnde non iudico in articulo seu periculo hoc eum esse, qui tertiana simplici laborat, quia

hæc non solet majore ex parte mortem afferre. Alioquin Sanc. d. 12. n. 5. & Diana, p. 3. n. 4. ref. 17. p. 5. n. 4. mortuum periculosum iudicant dolorem laiciæ Medici melius deprecandum relinquere.

3. Quoad Secundum. In eodem extremo, seu periculo, vel impedimento perpetuo, quilibet Sacerdos ex Trid. sess. 14. cap. 7. potest quidem à quolibet excommunicatione, sive jure, sive ab homine lata, etiam propter hæresim contracta, & quocumque modo interdictam, quam legitimus Minister absolvere: sed in periculo Clericorum cap. ex tenore, de sententia excom. in omnibus casibus Bullæ Cœnæ clausula 20. impo- poenitenti debet iuramentum de stando mandatis Ecclesiæ. Quod Pellizzarius max. citat. & Diana p. 3. n. 4. ref. 23. iudicant, non esse ex necessitate sub- quando absolutio datur in foro occulto confitentem in iisdem casibus Bullæ Cœnæ Cautione præfixa taxat, aliud iuramentum debet injungere, nempe de faciendâ parte, si quæ læsa fuit, nec dum remissa debeat. Dixi (dumtaxat) quia in aliis requiritur satisfactio partis, sed non sub præficto iuramento: quod est Pellizzarius, tom. 1. tract. 7. c. 1. num. 3. et p. 2. tract. 16. ref. 42. qui docet, quando Absolutio in foro conscientie, & poenitens non potest iuramentum non esse imponendum tale Iuramentum de faciendâ do, sed sufficit solum propositum, ut in certis obligationibus. Lege Sanchez lib. 1. in Dec. cap. 13. num. 1. Denique ab eo qui, à quacumque excommunicatione servata, propter talem necessitatem, absolvitur, onus erit exposcendum: nempe ut transacto tempore recurrat ad Superiorem, vel ejus delegatum, iuramentum esse solum Confessarii electus virtute Bullæ Cœnæ, vel Jubilei. Quod si deinde non recurrat, eandem excommunicationem relabatur, c. ex quâ sententia excomm. in. 6.

Dixi autem (onus, non iuramentum) siquidem iuramentum hoc de comparando, probabiliter est à percussione solum Clericorum (cum in aliis nullo modo veatur imponendum esse, Bordonus tract. 3. c. 1. n. 1. putat obligationem adesse solum, quando quis ab excommunicatione deducta ad forum comparatur. Ita Avila 2. p. cap. 7. disp. 3. dub. 4. Etlo oppositæ sententiæ Castrop. cum aliis tom. 1. tract. 4. disp. 4. p. 3. num. 17.

Nota duo. Primò, ab Impubere ejusmodi iuramentum non esse exposcenda: quia non præsumuntur poenitentis usu, ut iuramentum pro dignitate præsumat. Sic Sanchez lib. 2. in Decal. cap. 13. num. 26. Bonac. de censur. quest. 3. p. 3. num. 11. Secundò, Quando poenitens iuramentum vel onus impleri non possit, ut quia poenitens statim est certo mortuus, vel iuramentum fore perpetuum; illa non esse imponenda, quæ frustra imponerentur. Sic Castrop. tom. 1. tract. 4. disp. 4. p. 3. §. 5. n. 18.

CAPUT VII.

De Iurisdictione Sacerdotis, ad absolvendum necessaria.

AD facilem poenitentiae administrationem rebus adam multum prodest, certum esse de sua iurisdictione Confessarium: quapropter hæc breviter adnoto.

§. I. De Sacerdote non approbato.

1. Sacerdos simplex non approbatus solum potest absolvere à venialibus, & à mortalibus aliis absolutis & denique in casu necessitatis ab omnibus casibus, & excommunicationibus, sine ulla restrictione.

Ita Prepositus de panit. q. 7. dub. 5. num. 4. alique Passim ex Trident. sess. 14. cap. 7. modo tamen supra dicto in capite precedente: & quidem probabiliter etiam presentem Confessario approbato. Sic Castropal. tom. 1. tract. 4. de panit. p. 3. §. 5. num. 8. & 9. Delugo de panit. disput. 18. §. 1. num. 23. vocantes probabilem nostram opinionem, quavis contrariam probabiliorum & tutiorem. Quam probabilitatem sic ego breviter probabo. Non potest negari hanc sententiam esse probabilem, ut fatentur ipsi Castropal. Delugo, & sexdecim Doctores à D. I. I. citati, alique sed in iurisdictione probabili, sententia est communis, quod Ecclesia dat iurisdictionem certam: ergo prædicta iurisdictione non erit amplius probabilis, sed certa: Minorem huius argumenti probat ipsi Castropal. eodem tom. 1. disp. 2. de consensu opinionum p. 5. num. 9. afferens Suarezium, Lessium, Thomam, Sanchez, Basilium de Leon. Aegidium, Coninch. Bonac. aliosque, qui omnes affirmant operanti ex opinione probabilis, qua scilicet quis probabiliter indicat se habere iurisdictionem, statim de facto ab ipsa Ecclesia iurisdictionem certam conferri: ergo, &c.

§. I I De Confessore approbato.

Sacerdos ritè vel à suo Ordinario, seu Prelato, vel à Summo Pontifice approbatus; eos respectu quorum est approbatus: potest absolvere, tum ab omnibus casibus, tum ab omnibus excommunicationibus aliis nulli Superiori reservatis.

Ad hæc clarius explicanda, quatuor adverte.

Primo: Episcopis seu Prelatis Summo Pontifici inferiores nulli sunt casus neque excommunicationes reservate in iure: Ita Suarez de panit. disput. 29. sect. 3. num. 6. Filliuc. tract. 15. à num. 237. solum igitur solent ipsi aliqua sibi reservare: quare quilibet Confessarius consolat suæ Diocesis constitutiones, & iura, vel legitimas consuetudines. Vnum subadverte, casus hosce, quos ipsi hi reservant, vim solum habere in sua Diocesi si non in aliena. Nam propterea Diocesis, qui forte peccatum in sua Diocesi reservatum confiteatur Confessario in altera Diocesi, ubi non est reservatum, poterit absolvi à dicto Confessario: Sic Filliuc. tract. 7. à num. 285. quia supponimus isti nullam factam esse restrictionem, ut est factam restrictionem quandam pro Religiosis Societatis lesu, peccatum reservatum forte confiteantur domi iter agent, scimus. De quo Delugo de panit. disput. 15. sect. 6. §. 3. Quod si dictus Diocesis, qui reservat domicilium, seque in alienam Diocesim transferat; multò magis in prædicto casu poterit absolvi, ut de se constat.

Secundo: Regulariter nullus est casus reservatus in iure Summo Pontifici, cui non sit annexa excommunicatione. Sic Filliuc. in Instruct. brevi cap. 2. artic. 5. Vnde colligit rectè Doctores, quod si quis non incurritur excommunicationem propter aliquam causam, v. g. propter ignorantiam, etiam si esset hæresis externa (nam propter internam quæcunque delicta, cum Ecclesia nolit indicare de internis, nulla incurritur excommunicatione) tunc illud peccatum, seu, casus non esset reservatus; sed posset à quocumque legitimo Confessario absolvi. Sic Suarez lib. 8. de matr. disput. 9. num. 20. circa medium, Castrop. tom. 1. tract. 4. disp. 4. punct. 3. initio.

Tertio: Episcopis conceditur à Tridentino, sess. 24. cap. 6. de reformat. ut possint in foro conscientie absolvere suos subditos ab omnibus casibus occultis, etiam Sedi Apostolicæ reservatis: idque in hæresis crimine, eisdem, non verò eorum Vicariis permittitur: id quod intellige cum Fagundez 2. Eccl. præc. cap. 8 lib. 8. num. 33. lege etiam Castrop. tom. 1. tract. 4. p. 3. §. 1. n. 18. etiam post Bullam Cæne Domini: & quando dicitur (non eorum Vicariis) intellige de Vicariis ex officio, nam posse hæresis occultæ absolutionem, vel Vicario, vel eorumque Sacerdoti specialiter, quando casus occurre-

rit, committere, non est mihi dubium. Sic Fagundez ibid. Castrop. ibid. num. 19. &c. Per occultum autem intelligitur, quando peccator non laborat publica infamia, quoad illum casum, etiam si aliquibus sit notus. Sic Filliuc. tract. 7. n. 186.

Atque ex hac tertia animadversione efficitur, ut Confessarius in his occultis non cogatur mittere Penitentem, seu confugere ad Summum Pontificem, satis enim superque erit, ad Episcopum. Est aliud remedium; id est Bulla, & privilegia Religiosorum, de quibus iam aliquid subdo.

Denique adverte, Catalogum Censurarum reservatarum haberi apud Filliucium tractat. 15. & 16. in fine.

§. III. De Confessario electo per Bullam Cruciatæ vel Jubilæum.

PER Bullam Cruciatæ conceditur accipienti, illum (nam ex Ioseph. August. in notitia brevi de Bulla Cruciatæ, n. 12. non satis est propositum accipiendi, cum contra, satis sit accipere, quamvis di. ata solutione) in Regnis Hispaniæ, posse absolvi, in illo anno, quo Bullam accipit, à quolibet Confessario ritè approbato, ab omnibus casibus, & excommunicationibus Episcopo quomodocumque reservatis (præmissa debita satisfactione, ubi opus fuerit, toties quoties ab omnibus Pontificiis publicis, semel in vita, & semel in morte in illo anno: & per aliam Bullam iterum semel in vita, & semel in morte in eodem anno, sed non tertio per tertiam. Probabiliter autem satis est, ex Henrico. Coninch. Filliuc. Regin. alii que apud Dian. p. p. tract. 11. Res. 7. & post hos Valerius in Diss. vtriusque fori, v. Absolut. Diss. 1. si is electus per Bullam fuerit approbatus semel à quocumque ordinario, sive originis, sive domicilij, sive beneficii, nec iniiciendus est scrupulus P. Fagundez 2. Eccl. p. lib. 1. c. 2. num. 22. dicentis, opinionem non requirerem novam approbationem si eiusmodi electus Domicilium mutet, non esse tutam, esse enim tutam pluribus probat idem Valerius, & signatè notat num. 18. Versu & observa, sed omnino est legenda quedam seu declaratio seu limitatio, quam ego afferro in Tract. de Bulla Cruciatæ c. 12. num. 3. seq. Ita Ioseph. Aug. in Notitia brevi Bulla Cruciatæ, à num. 5. Idque propter rationem quam affert Sanchez l. 4. in Decal. c. 54. num. 27. (esto sint cum Filliucior. 73. n. 287. alij contrarij) quamque approbat Bauc. in selec. q. 48. citans Bonacinam tr. 3. De Censur. d. 2. q. 1. p. 10. num. 16. & Alfonso de Leone To. de cens. recoi. 7. n. 40. Ratio autem est quia est verum hos occultos esse casus Papales, & solum ex Delegatione concessos Episcopis, & in rigore non esse casus, quos si Episcopi reservant, seu non esse casus Episcopo reservados, ut rectè notat Suarez, de pan. d. 29. c. 3. num. 6. tamen sive ex usu, sive ex lata interpretatione, statim ac illi conceduntur Episcopis in perpetuum, conceduntur illi tamquam ordinariis, atque toties, quoties absolvi-biles per Bullam; quæ est ratio allata à prædicto Sanchez l. c. Hinc ibidem paucis sic consequenter concludit. Qui habet ab Episcopo facultatem Generalem absolviendi à Casibus & Censuris ipsi reservatis, intelligitur etiam ipsi concessus casus Abortus animati, & propter paritatem rationis, percussio levis Clerici, & ita esse usu receptum. Hæc ille: & quidem propter eandem rationem, quia nimirum hi casus concessi sunt in perpetuum Episcopis.

7. Dixi (à Pontificiis publicis) nam ab occultis (excipe semper hæresim) potest toties quoties tam lata est potestas absolviendi per Bullam omnes excommunicationes, satisfacta, si opus fuerit, parte, ut etiam possint absolvi, in foro tamen interno, excommunicati, sive generaliter pro peccatis, quæ sint commissæ post Bullam acceptam, vel etiam antea, sive nominatim denunciati. Ita Ludovicus à Cruce in expositione Bulla Cruciatæ

ea disput. 1. cap. 4. dub. 1. Esse autem absolutum quempiam ab excommunicatione in foro interno, hunc effectum habet: ut si excommunicatio sit occulta, licet pro culpa, pro qua fuit excommunicatus, & pro ipsa excommunicatione, si manifestetur, possit apud Iudicem eternum puniri: ipse tamen privatim potest se gerere, ut non excommunicatum: quia de facto absolutus est auctoritate Summi Pontificis. Ita idem *ibid. dub. 3. n. 9.* At si casus, seu excommunicatio non sit occulta, & absolutio sit super Bullam in foro conscientiae data: potest se in occulto gerere, ut non excommunicatum: at publice se debet, ut excommunicatum gerere, quia secus faceret praedictum foro exteriori. Sic idem *ibid. n. 12.*

9. Absolutio à Censuris virtute Bullae potest fieri etiam extra Sacramentum Pœnitentiae, ex Ioseph. August. *ibid. num. 16.* & etiam per formulam ordinariam absolutionis à Censuris *ibid. num. 7.* Nec est necesse, ut Pœnitens Bullam habeat secum: cum satis sit, ut habeat domi: ita idem *ibid. n. 8.* & Ludovicus à Cruce in *expositione Bull. Cruc. disp. 1. c. 1. dub. 2.* Immo etiam illam amiserit, ex eodem Ludovico à Cruce *ibid. dum tamen sponte non prolecerit*; ex Ioseph. August. *n. 8.*

16. Quoad Iubilaeum in quo solet concedi latissima potestas absolventi à peccatis, & excommunicationibus, secundum eius tenorem erit procedendum.

§. IV. De Confessore Privilegiato.

11. Hi solent esse Mendicantes, & qui in eorum privilegiis communicant. Hi enim extra Italiam, & qui in Vrbe Romae commorantur, possunt absolvere à Pontificiis omnibus toties quoties (satisfacta semper parte universitatis pro omnibus Mendicantibus Rodrig. in *Compend. res. 3. v. Absolutio quo ad saeculares*, à num. 4. Comp. Priv. Soc. V. Absolutio §. 1. praefer casus Bullae Cœnae, à quibus ex *Sanch. lib. 4. in Decret. §. 4. n. 24.* non possunt.

12. Excipe item excommunicatos nominatim per sententiam prolatam ab homine, quos non potest absolvere nisi ille, qui tulit, vel ejus successor, vel superior qualis est censendus delegatus a dicto superiore) ut occurrit quando quis absolvitur virtute Bullae Cruciatæ. Sic Filliuc. *tract. 11. n. 297.* & alterius *tom. 1. lib. 4. disp. 2. c. 2. §. 3. & c. 5. §. 1.* Quod tamen Privilegium. Excommunicatos autem generaliter ab homine, Confessarii Societ. Iesu non debent absolvere; sine speciali licentia suorum Superiorum: prout explicatur in *Compend. Privilegiorum ejusd. Soc. §. 1. V. solutio.* Alij tamen Mendicantes possunt hos excommunicatos generaliter ab homine, & quidem in foro interno, ut hic semper sensus est, Sic Ioan. la Cruz in *Compend. Privil. lib. 1. cap. 7. dub. 1.* Et Ratio diversitatis est, quia Confessarii Societ. id limitatur à suo Patre Generali, quod limitare utique suis privilegiis potest: Ita in *prefatione ejusdem Compendij Privil. Soc. Iesu*: qua limitatione carent ceteri, ut supponimus. Vtrum autem pro excommunicatis nominatim sint hi per sua privilegia Delegati à Pontifice, sicuti Electus per Bullam Cruciatæ, non est hic querendi locus: nam propterea, modò initio huius numeri, excommunicatos nominatim excepi.

13. Hæc pro Confessariis Mendicantibus, eorumque privilegia participantibus extra Italiam, & intra Vrbem. De hisdem nunc breviter dicendum, intra Italiam, & extra Vrbem. Certum est ex decreto Clement. VII. posito à Ludovico la Cruce de *expos. Bulla Cruc. disp. 1. cap. 1. dub. 5.* hos posse absolvere à ceteris, præter sequentes, hoc est Primo, præter casus Bullae Cœnae, Secundo, præter casus sex Pontificios positos apud eundem *ibid.* in moderatione ejusdem Decreti Clement. VII. Denique tercio, præter casus, quos sibi Ordinarij locorum reservant. De hoc tercio nihil occurrit addendum. De primo, & secundo, solum hic exponendum erit in

gratiam legentium, quinam illi sint.

Bulle Cœna Summa.

Hæretici, librosque Hæreticorum legentes, Pyratæ in mari Romano, eorumque fautores, Imponentes nova pædagia, gabellass, &c. Falsificantes literas Apostolicas.

Arma, ferrum, &c. equos, &c. deferentes ad inimicos Christiani, vel ad Hæreticos, illisque armantes, consiliumque dantes, &c.

Impedientes eos, qui victualia Romam deferunt. Qui euntes Romam, vel ab ea recedentes spoliunt, capiunt: & sine iurisdictione vexant in Romana commorantes.

Vindicantes sibi iurisdictionem Apostolicam. Vulnerantes, vel capientes Episcopos, Cardines, &c.

Qui per se, vel per alias personas, quæ Romam suis causis recurrunt, vel inibi propter eandem commorantur: vel Iudices, Officialesque dictarum causarum casione eandem, &c. occidunt, percutiunt, spoliunt.

Appellantes à gravamine, vel futura executione rarum Apostolicarum, ad potestatem saecularem. Impedientes earundem litterarum Apostolicarum causarum spirituum executionem.

Iudices saeculares, qui Ecclesiasticas personas trahunt ad sua Tribunalia; quique Ecclesiasticam libertatem lunt, aut in aliquo perturbant.

Impedientes Prælatos, ne sua iurisdictione utantur, quæque illorum delegatorum iudicia eludent, recurrunt ad curiam saecularem, aut contra illos aliquid agnoscunt.

Vsurpantes Ecclesiarum iurisdictiones, vel eorum fructus.

Imponentes onera Ecclesiasticis.

Iudices saeculares, qui interponunt in criminibus contra Ecclesiasticos.

Occupantes bona Ecclesiae Romanae, illiusque iurisdictionem usurpantes.

Præsumentes absolvere prædictos.

Sex Casus Pontificij, de quibus non possunt absolvere Mendicantes intra Italiam extra Vrbem.

Apud Ludovic à Cruce citatur.

14. Violantes immunitatem Ecclesiasticam in personis Greg. X I V. Cum alias nonnullis.

Violantes clausulam Monialium ad malum finem. Provocantes, & pugnantes in Duello, iuxta Tit. & Constit. Greg. X I I I. Ad tollendam.

Inijcientes violentas manus in Clericos, iuxta Canonem, Si quis suadente.

Simoniam realem scienter contrahentes.

Confidentiam beneficiale, quæ est ea, et Tit. Pij IV. Romanum, & Pij V. intolerabilis, quam committunt personæ resignantes aliquod beneficium, vel illi acceptantes, vel collatores, vel electores, vel prælati.

Præsentant cum intentione, seu certa confidentia quod beneficium, seu ejus pars aliquo tempore reversione sit in favorem, sive ipsius resignantis, sive alterius cuiuslibet.

15. Hæc, ut dixi, in gratiam legentium Confessionum posita sunt: Cum enim Confessarios, ut res de his fungatur munere, teneatur ex Filliuc. in *instr. brev. p. art. 5. §. Quarto, scienda sunt*, scire casus, sive excommunicationes, saltem ordinarias, quas ipse non potest absolvere: nam de illis, quas potest, satis est si habet cognitionem confusam, intendatque eas absolvere, si quo

facit, ideo Confessarius ex Mendicantibus extra Italiam, & in Vrbe, satis est si sciatur excommunicationes Bullæ Cœnæ, quoniam iam modo compendiosè deliberavi. Confessarius autem ex iisdem Mendicantibus intra Italiam, & extra Urbem, sufficit si sciatur easdem excommunicationes Bullæ Cœnæ: & insuper ex modò dictos casus Pontificios: & denique casus ab ordinario Diocesis, ubi degit, reservatos. Demum Confessarius non participans privilegia Mendicantium, non solum prædicta scire debet; sed etiam illas alias excommunicationes reservatas in iur., & in Extravagantibus, quorum Catalogus, ut supra dixi, est apud Filliucium tractatus 15. §. 16. in fine, qui quia longus est; hic transcribere operæ pretium non fuit: est tamen apud eundem in *Instructione brevi artic. 5. brevior Catalogus ordinarius excommunicationum reservatarum, quo si mavis uti ad facilitatem, potes.*

CAPUT VIII.

Quid faciat Confessor si erraverit in absolvendo.

§. I. Proponitur Quæstio.

Tripliciter id evenire potest. Primum si erraverit in quoad valorem Sacramenti, absolute, ergo v.g. sine potestate: ut si absolvisset reservatis, vel sine intentione, vel sine debita pœnitentis dispositione. Secundum si erraverit, quoad aliquid, quod erat in damnum Tertij, v.g. non obligavit ad restitutionem debitam: & idem est si obligavit ad indebitam. Tertio si erraverit in aliquo, quod nec bonum Tertij, nec validitatem Sacramenti læderet; sed solum v.g. non interrogavit de numero; vel de requisitis circumstantiis peccatorum, vel reliquit pœnitentem in occasione proxima. Iam de singulis hisce eventibus, nostro more, breviter.

Sed prius advertendum est, eiusmodi errores, vel à Confessario posse committi ex culpa mortaliter gravi; quoniam *malam fidem* vocabo: vel ex nulla, aut saltem venialiter levi, quam appellabo *bonam fidem*: nam hac distinctione posita, clariora evadent, quæ subdenda sunt, ultimo autem facimus à tertio.

§. II. De errore circa Tertij damnum.

Quando ergo Confessarius erraverit tertio modo, si bona fide processit, ad nihil illi obligo, sed Deo omnia commendat. Ita Filliuc. in *instr. brevi. cap. 4. §. dico 2. Delugo disp. 22. de pœnit. sect. 3. n. 75*: si mala fide, debet diligentiam moralem adhibere, ut pœnitentem admonere; Sic idem Delugo num. 74. de cuius admonitionis modo, mox aliquid attingam num. 6. Ratio est, quia in posteriore hoc eventus Confessor esset causa ne pœnitens obligatus v.g. confiteri integrè omnia peccata, tali obligationi, saltem materialiter, non satisficeret. At in casu priore non censetur causa moralis. Huius autem ratio ulterior est, quia bona fides facit, ne nunc Confessor sit, seu censetur ejusmodi, causa moralis: nullam enim culpam adhibuit; & ut suppono; non dixit pœnitentem non esse obligatum, sed solum tacendo non interrogavit, vel non obligavit, Sane si quis ex Fidelibus, die festivo, quem ipse credebat, feriarum, laboraret; ego non obligaret facere eum de diei festivitate, si ejusmodi monitionem docere non possem sine meo gravi incommodo: & ratio est; quia non teneor ex iustitia: quod si teneor ex charitate; certe illud incommodum me excusat: ut est communis doctrina in omnibus obligationibus provenientibus ex debito Charitatis. Ita est in casu nostro: nam ex vna parte grave censetur incommodum, cum meo rubore, &

ostendendo me errasse, monere pœnitentem: & ex alia nullum damnum obvenit pœnitenti bona fide procedenti (ut supponimus) & solum materialiter, legem de integritate Confessionis non observanti.

Petes; quid si bona fide positivè deobligavit: vel: quod in idem recedit, pœnitens mortuus ex silentio Confessarii putavit, se non obligari ad prædicta? Respondet: regulariter ad nihil illum obligari docet Filiucius loco cit. Ratio obligari docet Delugo n. 74. cit. Rectè uterque: tunc enim esset obligatio, cum omnibus perpensis non esset grave incommodum Confessarii admonere: quia verò ratio non adest ille rubor in retractando, potest rectè dici regulariter non obligari.

§. III. De errore cum damno Tertij.

Quando erravit secundo modo, nempe cum Tertij damno: distinguendum est. Quando enim tacuisti, hoc est, nec illum positivè obligasti, nec deobligasti positivè: si quidem bona fide processisti, ad nihil teneri putant graves Auctores, propter rationem modo dictam §. precedenti. Filliuc. in *instr. brevi. cap. 14. §. dico 2. strictius loquitur Delug. de pœnit. disp. 22. sect. 4. n. 65*. si autem mala, teneris admonere pœnitentem de patrato errore, ne scilicet patiatur damnum innocens causa tua, Sic Delug. *ibid.* Si tamen non admoncas, licet pecces, non teneris ad restitutionem: quia Confessor non tenetur ex iustitia querere bonum temporale aliorum. Quod si illum positivè obligasti, vel deobligasti: si mala fide id à te factum est, certè obligaris vel monere cum affectu, quo ipse restituat: vel si nolit, seu iam tunc non possit, cum potuisset ante tuam deobligationem, tu teneris restituere: fuisti enim causa positiva damni, unde obligaris ex iustitia. Sic *ibid.* Si verò bona fide processisti: etiam obligaris (sic urgente damno Tertij) cum aliquo tuo incommodo: non tamen cum tanto, quanto si mala fide processisses: quia nunc teneris ex Charitate, non verò ex iustitia, ut dictum est. Ita *ibid.* Aliqui cum Delugo citato *ibi. num. 61*, putant in hoc casu adesse obligationem aliquo modo ex iustitia: si quis enim sine culpa incenderet domum alienam: ut primum id advenit; tenetur (aiunt) ex iustitia, si potest, non cum tanto incommodo extinguere: licet alius, qui non incendit, non ex iustitia, sed ex sola Charitate teneatur. Ita in casu nostro, &c.

§. IV. De errore cum invaliditate Sacramenti.

Quando Confessarius erravit primo modo, hoc est, ita ut Sacramentum Pœnitentiæ, quod administravit, invalidum fuerit: si fide mala processit, debet omnino, cum suo etiam gravi incommodo, pœnitentem admonere, sic exposcente damno scienter illato à Confessario. Ita Filliuc. in *instr. brevi. cap. 4. Dico igitur primo*, & Delugo *dicta disp. 22. de pœnit. sect. 3. n. 58*. Si verò bona fide tunc solum debet (semper supponimus quod possit illum convenire) admonere, etiam cum proprio aliquo dedecore, & incommodo, quando est periculum ne pœnitens amplius confiteatur: ut si esset v.g. graviter infirmus. Ita Delugo *ibid.* Ratio est, quia tunc est periculum mortis æternæ pœnitentis: atque adeo pœnitens tunc versaretur in extrema necessitate. At si tale periculum non est: quia spes est ut iterum validè Sacramentum Pœnitentiæ suscipiat; non esset in necessitate extrema; nam in sequenti Confessione bona fide facienda jam indirectè absolvetur ab omnibus peccatis aliàs non legitimè ab solutis: Illud autem inconueniens, quod non servabitur materialiter lex Dei de sebedendis omnibus peccatis directè clavibus; rescuitur ab excusatione ducta ex rubore Confessarii, eo modo quo dictum est §. 2.

Petes; quando admonendus est ejusmodi pœnitens, quo modo fiet sine fractione sigilli? Respondet: